

El patrimoni de l'Església

La setmana passada, l'ecònom (administrador) del bisbat de Tortosa va convocar una roda de premsa per fer públics els comptes econòmics de l'exercici passat. A banda d'altres consideracions, crida l'atenció que el 92 per cent del que recapten directament les parròquies es destina al manteniment dels temples, al qual s'han de sumar aportacions que representen el 42 per cent del pressupost del conjunt diocesà.

Josep Bayarri Raga

L'Església de Tortosa, la componen, actualment, 141 parròquies, a les quals cal afegir altres temples i llocs de culte, santuaris, ermites..., fins a totalitzar prop de 200 edificis. Alguns d'ells estan considerats monuments a diferents nivells i gairebé tots, catalogats com a béns a protegir. La major part va ser construïda fa centenars d'anys, principalment durant l'onada del Renaixement (segle XVI) o del Barroc (XVII i XVIII). Els pocs protegits com a monuments nacionals disposen de recursos de l'Estat o de la Generalitat. El manteniment dels altres (la major part) ha de ser assumit per l'Església amb aportacions dels fidels o d'institucions diverses. En la situació actual de laïcisme social i indiferència religiosa, el problema econòmic per obtenir recursos que

permeten la conservació d'aquests edificis és cada vegada més greu i la solució, difícil.

La part antiga de Tortosa és tota ella un monument de l'art religiós. En els darrers mesos han sigut notícia actuacions a diversos edificis. La magnífica restauració de la cúpula de la capella de la Cinta (barroca, acabada el 1721), finançada per aportacions dels tortosins; els treballs d'arranjament i neteja de la cúpula i teulades del temple de la Reparació (modernista de Joan Abril, acabat el 1901), a cura de la germania de Sacerdots Operaris; la consolidació dels arcs i arranjament del paviment a l'antiga església del monestir de Santa Clara (gòtic, 1280), destruïda el 1938, finançada amb recursos externs, fet que ha estat possible gràcies a la gestió de l'estudiosa de l'art Josefina Matamoros; les obres de consolidació de la cúpula de

Amb l'enderroc de les cases de davant es fa evident que la façana barroca de la catedral està inacabada.

la capella del Sagrari (neoclàssica, acabada el 1844), actualment en execució per combatre la degradació de l'embigat de fusta; i les incògnites derivades del descobriment de la façana principal de la catedral (barroca, acabada el 1754) amb l'enderroc de les cases que l'amagaven.

En una recent conferència, l'escriptor Emili Rosales recordava l'article que Josep Pla va escriure sobre Tortosa exaltant la magnificència de la façana barroca de la catedral que comparava

amb Sant Pere del Vaticà; Pla, però, la va contemplar des de l'estretor del carrer de la Croera, el que només permetia arribar a la cornisa, la qual cosa li atorgava tota la seua majestuositat. Ara, des de l'altra part del riu se'n veu també la part superior, el que porta a l'evidència de la façana inacabada. Jo he fet l'exercici de col·locar les fotos dels dos temples i, certament, la seu tortosina recorda el temple romà tot i els dos-cents anys que els separen (del Classicisme al Barroc); Sant Pere, però,

amb un entaulament i un nivell superior que remata l'obra. Per cert, les fornicules romanes estan buides, sense cap sant, i he llegit que aquí es volen situar els sants de la zona. Potser valdria la pena esmerçar els recursos per veure com es pot resoldre el tancaament superior d'acord als plànols originals o a l'estil del temple vaticà.

Més sobre temes religiosos. Les informacions sobre el nomenament del nou arquebisbe de Barcelona han divulgat que és aragonès, nascut al Matarranya, i que parla el català "com es parla a Tortosa", ha afegit ell. El que pocs diuen és que, eclesiàsticament, Omella és català. Cretes formava part de l'arxiprestat de Calaceit, amb Lledó i Arenys de Lledó, pertanyents a l'Església (la diòcesi) de Tortosa, fins que el 1960 es van passar a Saragossa en aplicació del concordat de 1953. La partida de naixement al registre de la parròquia de Santa Maria i Sant Joan així ho fa constar: "parròquia de Cretas, diòcesi de Tortosa". Cal esperar que el bisbe Omella, que també és patrimoni humà de l'Església tortosina, serà fidel als seus orígens i no es passarà a la confraria bel·ligerant de certs polítics catalans de naixement i de registre civil. ■